

حقوق مدنی

به زبان ساده

سید کمال خطیبی قمی
وکیل پایه یک دادگستری

www.ketab.ir

عنوان قراردادی: ایران. قوانین و احکام
Iran. Laws, etc

عنوان و نام پدیدآور: حقوق مدنی به زبان ساده / سید کمال خطیبی قمی.
مشخصات نشر: تهران: طرح نوین اندیشه، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری: ۷۸۰ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۲۸۴-۹۷-۲

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: حقوق مدنی -- ایران

موضوع: Iran - Civil rights

شناسه افزوده: خطیبی قمی، کمال، ۱۳۶۳ -

ردی کنگره: ۴۹۴KMH / ف ۱۳۹۵

رده بند: یوبی: ۳۴۶/۵۵

شماره کتاب: اس: ملی: ۴۵۶۲۲۱۷

نوین اندیشه

موسسه فرهنگی-تشریفاتی

عنوان: حقوق مدنی به زبان ساده

نویسنده: سید کمال خطیبی قمی

مدیر اجرایی: رحمان تقوی ساروکلاسی

نوبت چاپ: اول، زمستان ۱۳۹۵

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۴۲۰۰۰ تومان

دفتر مرکزی: تهران، فلسطین شمالی، خیابان شهید حجت دوست، پلاک ۲۹،

تلفن: ۸۸۹۸۶۲۷۷-۸

نمایشگاه و فروشگاه کتاب: تهران، میدان انقلاب، ابتدای خیابان منیری جاوید،

پلاک ۸۵ تلفن: ۶۶۴۷۵۰۶۷-۸

آدرس سایت: www.tnovin.com

حق چاپ محفوظ است.

فهرست عنوان‌ها

عنوان	صفحه
مقدمه: در انتشار و آثار و اجرای قوانین به طور عموم.....	۱۵
جلد اول - در اموال	
کتاب اول- در بیان اموال و مالکیت به طور کلی.....	۲۷
باب اول- در بیان انواع اموال.....	۳۲
فصل اول: در ارال غیر منقول.....	۳۶
فصل دوم: در ارال منقوله.....	۴۰
فصل سوم: در امرالی که مالک خاص ندارد.....	۴۴
باب دوم- در حقوق منقطه که بر اشخاص نسبت به اموال حاصل می‌شود.....	۴۷
فصل اول: در مالکیت.....	۴۹
فصل دوم: در حق انتفاع.....	۵۶
مبحث اول: در عمری و رقبی و سکنی.....	۵۹
مبحث دوم: در وقف.....	۶۶
مبحث سوم: در حق انتفاع از مباحات.....	۸۵
فصل سوم: در حق ارتفاق نسبت به ملک غیر و در احکام و آثار املاک نسبت به املاک مجاور.....	۸۶
مبحث اول: در حق ارتفاق نسبت به ملک غیر.....	۸۶
مبحث دوم: در احکام و آثار املاک نسبت به املاک مجاور.....	۹۰
مبحث سوم: در حریم املاک.....	۱۰۵
کتاب دوم- در اسباب تملک.....	۱۰۶
قسمت اول- در احیاء اراضی موات و حیازت اشیاء مباحه.....	۱۰۷
باب اول- در احیاء اراضی موات و مباحه.....	۱۰۷
باب دوم- در حیازت مباحات.....	۱۰۸
باب سوم- در معادن.....	۱۲۱
باب چهارم- در اشیاء پیدا شده و حیوانات ضالّه.....	۱۲۱

۱۲۱	فصل اول: در اشیاء پیدا شده
۱۲۲	فصل دوم: در حیوانات ضالّه
۱۲۳	باب پنجم - در دفينه
۱۲۶	باب ششم - در شکار
۱۳۴	قسمت دوم - در عقود و معاملات و الزامات
۱۳۴	باب اول - در عقود و تعهدات به طور کلی
۱۳۶	فصل اول: در اقسام عقود و معاملات
۱۴۲	فصل دوم: شرایط اساسی برای صحت معامله
۱۴۳	مبحث اول: در قصد ارفیق و رضای آنها
۱۶۳	مبحث دوم: در اهلیت ارفیق
۱۶۵	مبحث سوم: در مورد امانت
۱۶۷	مبحث چهارم: در جهت معامله
۱۷۰	فصل سوم: در اثر معاملات
۱۷۰	مبحث اول: در قواعد عمومی
۱۷۶	مبحث دوم: در خسارات حاصله از عدم اجرای تعهدات
۱۸۲	مبحث سوم: در اثر عقود نسبت به اشخاص ثالث
۱۸۳	فصل چهارم: در بیان شرایطی که در ضمن عقد می شود
۱۸۳	مبحث اول: در اقسام شرط
۱۸۷	مبحث دوم: در احکام شرط
۱۹۶	فصل پنجم: در معاملاتی که موضوع آن مال غیر است یا معاملات فضولی
۲۰۵	فصل ششم: در سقوط تعهدات
۲۰۵	مبحث اول: در وفای به عهد
۲۱۷	مبحث دوم: در اقاله
۲۲۲	مبحث سوم: در ابراء
۲۲۴	مبحث چهارم: در تبدیل تعهد
۲۲۷	مبحث پنجم: در تهاتر

۲۳۲	مبحث ششم: مالکیت مافی‌الذمه
۲۳۴	باب دوم - در الزاماتی که بدون قرارداد حاصل می‌شود
۲۳۴	فصل اول: کلیات
۲۳۷	فصل دوم: در ضمان قهری
۲۳۸	مبحث اول: در غصب
۲۵۰	مبحث دوم: در اتلاف
۲۵۲	مبحث سوم: در تسبیب
۲۷۹	مبحث چهارم: در استیفاء
۲۸۱	باب سوم - در عقود معینه
۲۸۱	فصل اول: در بیع
۲۸۱	مبحث اول: در احکام بیع
۲۸۶	مبحث دوم: در طرفین معامله
۲۸۸	مبحث سوم: در مبیع
۲۹۷	مبحث چهارم: در آثار بیع
۲۹۸	فقره اول: در ملکیت مبیع و ثمن
۳۰۱	فقره دوم: در تسلیم
۳۱۳	فقره سوم: در ضمان درک
۳۱۴	فقره چهارم: در تأدیه ثمن
۳۱۵	مبحث پنجم: در خیارات و احکام راجعه به آن
۳۱۵	فقره اول: در خیارات
۳۱۷	اول - در خيار مجلس
۳۱۹	دوم - در خيار حیوان
۳۱۹	سوم - در خيار شرط
۳۲۱	چهارم - در خيار تأخیر ثمن
۳۲۴	پنجم - در خيار رؤیت و تخلف وصف
۳۲۶	ششم - در خيار غبن

۳۲۹	هفتم - خیار عیب
۳۳۶	هشتم - در خیار تدلیس
۳۳۸	نهم - در خیار تبعض صفقه
۳۴۰	دهم - در خیار تخلف شرط
۳۴۱	فقرة دوم: در احکام خیارات به طور کلی
۳۴۸	فصل دوم: در بیع شرط
۳۵۰	فصل سوم: در معاوضه
۳۵۱	فصل چهارم: در اجاره
۳۵۲	مبحث اول: در اجاره استیفاء
۳۷۵	مبحث دوم: در اجاره - یوانات
۳۷۷	مبحث سوم: در اجاره اجاره
۳۷۷	فقرة اول: در اجاره خدمه و دارگر
۳۷۸	فقرة دوم: در اجاره متصدی حمل نقل
۳۹۸	فصل پنجم: در مزارعه و مساقات
۳۹۸	مبحث اول: در مزارعه
۴۰۸	مبحث دوم: در مساقات
۴۰۹	فصل ششم: در مضاربه
۴۱۵	فصل هفتم: در جعاله
۴۲۰	فصل هشتم: در شرکت
۴۲۰	مبحث اول: در احکام شرکت
۴۲۷	مبحث دوم: در تقسیم اموال شرکت
۴۳۴	فصل نهم: در ودیعه
۴۳۴	مبحث اول: در کلیات
۴۳۷	مبحث دوم: در تعهدات امین
۴۴۳	مبحث سوم: در تعهدات امانت گذار
۴۴۴	فصل دهم: در عاریه

۴۴۸	فصل یازدهم: در قرض
۴۵۱	فصل دوازدهم: در قمار و گرویندی
۴۵۱	فصل سیزدهم: در وکالت
۴۵۱	مبحث اول: در کلیات
۴۵۵	مبحث دوم: در تعهدات وکیل
۴۵۹	مبحث سوم: در تعهدات موکل
۴۶۲	مبحث چهارم: در طرق مختلفه انقضای وکالت
۴۶۵	فصل چهارم: در ضمان عقدی
۴۶۵	مبحث اول: در کلیات
۴۷۴	مبحث دوم: در اثر ضمان بین ضمان و مضمون له
۴۷۷	مبحث سوم: در اثر ضمان بین ضمان و مضمون عنه
۴۸۱	مبحث چهارم: در اثر ضمان بین سامنین
۴۸۱	فصل پانزدهم: در حواله
۴۸۵	فصل شانزدهم: در کفالت
۴۹۴	فصل هفدهم: در صلح
۵۰۲	فصل هجدهم: در رهن
۵۱۷	فصل نوزدهم: در هبه
۵۲۳	قسمت سوم - در اخذ به شفعه
۵۳۲	قسمت چهارم - در وصایا و ارث
۵۳۲	باب اول - در وصایا
۵۳۲	فصل اول: در کلیات
۵۴۰	فصل دوم: در موصی
۵۴۵	فصل سوم: در موصی به
۵۵۳	فصل چهارم: در موصی له
۵۵۵	فصل پنجم: در وصی
۵۵۹	باب دوم - در ارث

۵۵۹	فصل اول: در موجبات ارث و طبقات مختلفه وراث
۵۶۲	فصل دوم: در تحقق ارث
۵۶۷	فصل سوم: در شرایط و جمله‌ای از موانع ارث
۵۷۵	فصل چهارم: در حجب
۵۷۹	فصل پنجم: در فرض و صاحبان فرض
۵۸۳	فصل ششم: در سهم الارث طبقات مختلفه وراث
۵۸۳	مبحث اول: در سهم الارث طبقه اول
۵۸۹	مبحث دوم: در سهم الارث طبقه دوم
۵۹۳	مبحث سوم: در سهم الارث طبقه سوم
۵۹۷	مبحث چهارم: در میراث برج و زوجه
۶۰۲	کتاب سوم - در مقررات

جلد دوم - در اشخاص

۶۰۶	کتاب اول - در کلیات
۶۱۸	کتاب دوم - در تابعیت
۶۲۵	کتاب سوم - در استاد سجل احوال
۶۲۷	کتاب چهارم - در اقامتگاه
۶۳۱	کتاب پنجم - در غایب مفقودالاث
۶۳۶	کتاب ششم - در قرابت
۶۳۸	کتاب هفتم - در نکاح و طلاق
۶۳۸	باب اول - در نکاح
۶۳۸	فصل اول: در خواستگاری
۶۴۳	فصل دوم: قابلیت صحی برای ازدواج
۶۴۷	فصل سوم: در موانع نکاح
۶۵۶	فصل چهارم: شرایط صحت نکاح
۶۶۱	فصل پنجم: وکالت در نکاح
۶۶۲	فصل ششم: در نکاح منقطع

۶۶۳	فصل هفتم: در مهر
۶۷۵	فصل هشتم: در حقوق و تکالیف زوجین نسبت به یکدیگر
۶۸۴	باب دوم- در انحلال عقد نکاح
۶۸۵	فصل اول: در مورد امکان فسخ نکاح
۶۹۴	فصل دوم: در طلاق
۶۹۴	مبحث اول: در کلیات
۶۹۹	مبحث دوم: در اقسام طلاق
۷۰۳	مبحث سوم: در عده
۷۰۸	کتاب هشتم- در ابدان
۷۰۸	باب اول- در نسب
۷۱۴	باب دوم- در نگاهداری و تربیت اطفال
۷۲۰	باب سوم- در ولایت قهری پدر و جد پدری
۷۲۸	کتاب نهم- در خانواده
۷۲۸	فصل اول: در الزام به انفاق
۷۳۲	کتاب دهم- در حجر و قیمومت
۷۳۲	فصل اول: کلیات
۷۳۷	فصل دوم: در موارد نصب قیم و ترتیب آن
	فصل سوم: در اختیارات و وظایف مسئولیت قیم و حدود آن: نظارت عمومی و امور صغار و
۷۴۱	مجانین و اشخاص غیر رشید
۷۴۶	فصل چهارم: در موارد عزل قیم
۷۴۸	فصل پنجم: در خروج از تحت قیمومت

جلد سوم- در ادله اثبات دعوا

۷۵۳	کتاب اول- در اقرار
۷۵۳	باب اول- در شرایط اقرار
۷۵۸	باب دوم- در آثار اقرار
۷۶۱	کتاب دوم- در اسناد

۷۶۸	 کتاب سوم - در شهادت
۷۶۸	 باب اول - در موارد شهادت
۷۷۱	 باب دوم - در شرایط شهادت
۷۷۳	 کتاب چهارم - در امارات
۷۷۶	 کتاب پنجم - در قسم

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمه

قانون مدنی به عنوان یکی از مهم‌ترین و اساسی‌ترین قوانین کشور همواره مورد توجه حقوق‌دانان و استادان حقوق بوده است. به همین جهت، مهم‌ترین و با اهمیت‌ترین منبع در آزمونهای حقوقی می‌باشد و بدین خاطر علاقه‌مندان و دانشجویان رشته حقوق به حرفه‌ی وکالت، قضاوت و سردفتری و همچنین تحصیلات تکمیلی توجه ویژه‌ای به آن دارند.

اما، تنوع و گسترش مباحث در حقوق مدنی و نیز اقوال و نظرات مختلف از سوی بزرگان و نویسندگان حقوق موجب شده تا آشنایی و تسلط به کلیه‌ی مباحث محتاج به مطالعه‌ی تعداد زیادی از آثار استادان باشد و مسجنین در هر موضوع خاص نیاز به دقت نظر به اقوالی می‌باشد که از سوی طراحان سؤال این آزمون مورد قبول قرار گرفته است. آنچه به نظر می‌رسد، دستیابی به این هدف و رسیدن به مطلوب است و محتاج به صرف زمان بسیار است که برای رسیدن به غایت مورد نظر موجب دشواری و در نهایت اس و نگرانی شده است. به همین دلیل در کتاب حاضر سعی بر آن شده که، با ساده ساختن این موضوع دستیابی به هدف مطلوب را برای مخاطبین آسان‌تر نماییم. شیوه‌ی نگارش در آن به سوجه به هدف مذکور از جهات ذیل متفاوت می‌باشد:

۱- شرح و توضیحات در این کتاب به زبان ساده و قلمی شریک بیان شده است. البته ساده سازی به آن معنا نیست که مباحث تخصصی با لسانی غیرحقوقی ذکر شود بلکه به معنای آن است که تمامی اصطلاحات تا حد امکان به شیوه ساده شرح داده شده تا درک آن به درستی ممکن گردد، در غیر این صورت باید توجه داشت که علم حقوق را نمی‌توان با زبان دیگر یا عامیانه آموزش و انتقال داد چرا که اگر امکان این می‌بود و مفید و بی‌عیب محسوب می‌شد قانون‌گذار خود به آن عمل می‌کرد.

۲- ارائه‌ی خلاصه‌ی شرح هر ماده به همراه متن آن، البته باید توجه داشت که تلخیص در اینجا به معنای نیازمندی مخاطب و ارجاع به کتب حقوقی و دیگر منابع نیست، بلکه به آن معنا می‌باشد که از بیان زوائد جلوگیری شده و صرفاً آنچه مناسب با هدف مورد نظر می‌باشد ذکر شده است.

۳- مجموعه‌ای که شامل کلیه‌ی مباحث است و از رجوع به سایر منابع حقوق مدنی مخاطبین را بی‌نیاز می‌کند. زیرا، در هر مورد از آراء و نظرات اساتیدی استفاده شده که نیاز خوانندگان را تأمین می‌کند.

در پایان امید است که مجموعه‌ی حاضر برای کلیه‌ی حقوقدانان و جامعه‌ی حقوقی به ویژه دانشجویان حقوق مفید و مؤثر واقع گردد.

سید کمال خطیبی قمی

www.ketab.ir